

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum bona matrimonij sufficienter assignentur? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

defectū individui quilibet magis sentit in seipso, quam defectum speciei. Vnde ad excitandum ad comestio-

* Al. que

Ad secundum dicendum, quod ista bona, quæ matrimonio honestant, sunt de ratione matrimonij: & non indiget eis quasi exterioribus quibusdam honestandum, sed quasi causantibus in ipso honestatem, quæ ei secundum se competit.

Ad tertium dicendum, quod matrimonium ex hoc quod est in officium vel in remedium, habet rationem vilis & honesti: sed utrumque horum ei competit, ex hoc quod huiusmodi bona habet, quibus fit in officium, & remedium concupiscentiæ adhi-

* Al. officiosum

Ad quartum dicendum, quod aliquis actus virtutis honestatur & virtute, quasi principio elicitiuo; & circumstantijs, quasi formalibus principijs ipsius: hoc modo se habent bona matrimonij ad matrimonium, sicut circumstantiæ ad actus virtutis, ex quibus videtur, quod virtutis actus esse possit.

ARTIC. II.

Virum bona matrimonij sufficienter assignentur?

200

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod insufficienter bona matrimonij assignentur a Matrimonio Sententiarum *, scilicet fides, proles, & sacramentum. Quia matrimonium non solum fit in hoc, sed ad prolem procreandam & nutriendam, sed etiam ad consortium communis vitæ, propter operationem communicationem, ut dicitur in 8. Ethic. * Ergo ponitur proles bonum matrimonij, ita deberet etiam operum communicatio.

li. 4. sent. d. 28. par. 1.

lib. 8. c. 12. a. ne.

Præterea, Coniunctio Christi ad Ecclesiam, quam

quam matrimonium significat, perficitur per charitatem. Ergo inter bona matrimonij magis debet poni charitas, quam fides.

*Lib. 4.
Senten.
dist. 28.
parag.
A.*

¶ 3 Præterea, In matrimonio sicut exigitur quod neuter coniugū ad alterius torum accedat: ita exigitur, quod vnus alteri debitum reddat. Sed primum pertinet ad fidem, vt magister * dicit. Ergo deberet etiam iustitia, propter redditionem debiti, inter bona matrimonij computari.

¶ 4 Præterea, Sicut in matrimonio, in quantum significat conjunctionem Christi & Ecclesie, requiritur indiuisibilitas: ita & vnitas, vt sit vna veritas. Sed sacramentum, quod inter tria bona matrimonij computatur, pertinet ad indiuisiōnem. Ergo deberet esse aliquid aliud, quod pertineret ad vnitatem.

¶ 5 SED contra, Videtur, quod superfluum est quia vnica virtus sufficit ad vnicum actum honestandum. Sed fides est vna quædam virtus. Ergo non oportuit alia duo addere ad honestandum matrimonium.

Aug. lib.

*1. denup.
et cōt. p.
10. 7.
et de bono coniu-*

¶ 6 Præterea, Non ex eodem aliquid accipitur rationem vtilis & honesti, cum vtile & honestum opposito bonum diuidant. Sed ex prole matrimonij accipitur rationem vtilis. Ergo proles non debet computari inter bona, quibus matrimonium honestatur.

*Gali, 6. 7.
10. 6.*

*Aug.
de Gene.
ad liter.*

lib. 9. c.

7. 10. 3.

*et cōtra
Iulianū,
lib. 5. c.*

2. 10. 7.

¶ 7 Præterea, Nihil debet poni vt proprium vel conditio sui ipsius. Sed hæc bona ponuntur vt quædam conditiones matrimonij. Ergo cum matrimonium sit sacramentum, non debet poni sacramentum inter bona matrimonij.

RESPONDEO dicendum, quod matrimonium est in officium naturæ *, & est sacramentum Ecclesie: in quantum autem est in officium naturæ, ab aliis ordinatur sicut & quilibet alius virtutis actus: quorum vnum exigitur ex parte ipsius agentis, & hoc est intentio finis debiti; & sic ponitur bonum matrimonij.

rimoni, proles. Aliud exigitur ex parte ipsius actus, qui est bonus in genere, ex hoc quod cadit supra deam materiam; & sic est fides, per quam homo ad deum accedit, & non ad aliam. Sed ulterius habet aliquam bonitatem, in quantum est sacramentum: & sic significatur ipso nomine sacramenti.

Ad primum ergo dicendum, quod in prole non solum intelligitur procreatio prolis, sed etiam educatio ipsius, ad quam sicut ad finem, ordinatur tota communicatio operum, quæ est inter virum & uxorem, in quantum sunt matrimonio coniuncti: quia patet naturaliter thesaurizant filijs, ut patet 2. Corint. Et sic in prole, quasi in principali fine, alius, quasi secundarius, includitur.

Ad secundum dicendum, quod fides non accipitur hic, prout est virtus Theologica: sed prout est iustitia, secundum quod fides dicitur ex hoc, quod dicitur in conseruatione promissorum: quia in matrimonio, cum sit quidam contractus, est quedam promissio, per quam talis vir tali mulieri determinatur.

Ad tertium dicendum, quod sicut in promissione matrimonij continetur, ut neuter ad alium torum accedat: ita etiam quod sibi inuicem debitum reddat: hoc etiam est principaliter, cum sequatur ex ipsa potestate in inuicem data; & ideo vtrumque ad fidem pertinet. Sed in lib. Sentent. * ponitur illud quod est minus manifestum.

* Loco
citato in
art. 14.

Ad quartum dicendum, quod in sacramento non solum intelligenda est indiuisio: sed omnia illa quæ sequuntur matrimonium, ex hoc quod est signum unionis Christi, & Ecclesiæ. Vel dicendum, quod unitas quam obiectio tangit, pertinet ad fidem, & indiuisio ad sacramentum.

Ad quintum dicendum, quod fides non accipitur pro aliqua virtute, sed pro quadam conditione, ex qua fides nominatur, que ponitur pars iu-

Ad sextum dicendum, quod sicut debitus usus boni utilis accipit rationem honesti, non quidem ex utili, sed ex ratione quæ rectum usum facit; ita etiam ordinatio ad aliquod bonum utile potest facere bonitatem honestatis, ex vi rationis debitam ordinatorem facientis. Et hoc modo matrimonium ex hoc quod ordinatur ad prolem, utile est; & nihilominus honestum, in quantum debite ordinatur.

lib. 4.
d. 1. §. 8
in fine.

Ad septimum dicendum, quod sicut Magister dicit 21. Distin. 4. Sententiarum*, sacramentum non dicitur hic ipsum matrimonium, sed inseparabilitas eius, quæ eiusdem est rei signum, cuius est matrimonium. Vel dicendum, quod quamvis matrimonium sit sacramentum, tamen aliud est matrimonio esse matrimonium, & aliud est ei esse sacramentum; quod non solum ad hoc est institutum, ut sit in signum sacra, sed etiam ut sit in officium naturæ. Et ideo ratio sacramenti est quædam conditio adveniens matrimonio secundum se considerato, ex quo etiam honestatem habet: & ideo sacramentalitas eius ponitur inter bona honestantia matrimonij, & secundum hoc in tertio bono matrimonij, scilicet sacramento, non solum intelligitur inseparabilitas, sed etiam omnia quæ ad significationem sacramenti pertinent.

ARTIC. III.

201

Vtrum sacramentum sit principalius inter bona matrimonij?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod sacramentum non sit principalius inter bona matrimonij. Quia finis est potissimum in vnoquoque. Sed proles est matrimonij finis. Ergo proles est principalius matrimonij bonum.

¶ 2. Præterea, Principalis in ratione speciei est differentia, quæ complet speciem, quam genus. Sed forma quàm materia, in constitutione rei naturalis. Sed sacramentum competit matrimonio ex ratione sui generis, proles autem & fides ex ratione differentie.